İŞKUR

2015

BİNGÖL

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİNGÖL ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Raporu Hazırlayanlar

Umut KESKİN

İş ve Meslek Danışmanı

Koordinatör

Cevdet BAYCUMAN

Şef V.

SUNUŞ

Günümüzde işsizlik; ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre farklılık gösterse de bütün dünya için önemini sürdürmektedir.

İşsizlik, sadece ekonomik bir sorun olmanın ötesinde, toplumsal ve kişisel yönleri de olan bir sorundur. Gelişen teknoloji ve sanayileşme sonucu artan kalifiye işgücü talebi istihdamın sorunlarını arttırmaktadır. İşsizlik oranları yüksek olmasına rağmen, İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu alanlarda çalışacak işgücü temininde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu durum işverenlerin beklentileri ile işsizlerin vasıflarının örtüşmemesinden, bir anlamda arz talep dengesinin sağlanamamasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle İşgücünün meslek değiştirme, nitelik arttırma, meslek edinme ihtiyaçlarına çözüm getirilmelidir.

Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Yerel ve ulusal düzeyde elde edilen veriler ışığında aktif işgücü piyasası politikalar oluşturulup, istihdamın artırılmasına, işsizlik probleminin çözümüne çaba sarf edilmektedir.

Bu amaçla, Bingöl ili işgücü piyasası analiz sonuçları, ilgili tüm kuruluşlarla paylaşılarak, işsizliğin en aza indirilmesi, nitelikli eleman sayısının arttırılması, aranan nitelik ve becerilere göre mesleki eğitim programlarının düzenlenmesi ve ilimizin ekonomik alanda cazibe merkezi haline getirilmesi düşünülmelidir.

Bu çalışmada emeği geçen başta Bingöl Çalışma ve İş Kurumu çalışanlarına ve desteğini esirgemeyen tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyor, Bingöl İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bingöl Valisi

ÖNSÖZ

Dünyada yaşanan teknolojik ve ekonomik değişim ve gelişmeler ülkemizin ve ilimizin işgücü yapısını da doğrudan etkilemektedir.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasa Analizleri önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında da yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Bu çerçevede hazırlanan "2015 yılı Bingöl İşgücü Piyasa Araştırma Raporu" işgücü talebine ilişkin eğilimler hakkında değerlendirmeler ile ilimizin işgücü piyasasındaki nitelik ve ihtiyaçlarını ortaya çıkaracak şekilde güncel durumu belirlemeye yönelik bilgiler içermektedir. Raporda il düzeyinde, sektör ve meslek sınıflaması bazında çalışan sayısı, açık iş, açık işte talep edilen eğitim düzeyleri ve mesleki beceriler, açık işlerin karşılanma biçimleri, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Ayrıca ilimizde hangi mesleklerde işgücü ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyaçların karşılanmasında hangi alanda mesleki eğitim kurslarının açılması yönünde çalışmalar olabileceği belirtilmiştir. Bu rapor, bir anlamda, ilimiz işgücü piyasasının fotoğrafı olma özelliği taşımakta ve uygulanacak aktif işgücü programları hakkında bir kaynak oluşturmaktadır.

İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu çalışmanın ilimizin işsizlikle mücadele ve yerel istihdam politikasının oluşturulmasında önemli katkılar sunacağına inanıyorum.

Çalışmamıza destek veren başta valimiz Yavuz Selim KÖŞGER'e Çalışma ve İş Kurumu personelimize, işverenlerimize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Mehmet Fesih GÜLER
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLO LİSTESİ iv
ŞEKİL LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 8
GİRİŞ 10
BİRİNCİ BÖLÜM 12
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 12
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 12
İŞKUR GÖSTERGELERİ 14
KAYITLI İŞSİZ 14
AÇIK İŞLER 16
İŞE YERLEŞTİRMELER 17
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 19
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 19
İKİNCİ BÖLÜM 21
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 21
AMAÇ VE YÖNTEM 21
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 23
SONUÇ 68
KAYNAKÇA 71
EKLER 72
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Ek 4- Ek Tablolar 89

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri ……..13
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı ……16
Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı ……..18
Tablo 3: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı……19
Tablo 4:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri ……..20
Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı ……21
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı ……..21
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı ……..24
Tablo 9: Bingöl'de Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı……26
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..28
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler……..30
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları……..30
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar……..31
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler……..32
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler……..32
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler……33
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı……..33
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler……34
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı……..36
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları ……38
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları……..39
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……40
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı……41
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı……..42
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı……43
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı……43
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları……44
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları……45
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları……..45
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları……46
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……..46
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı……..47
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı ……..47
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı ……..48
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı……..48
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı ……49
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi……51
Tablo 38: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi……52
Tablo 39: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.53

Tablo 40: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……53
Tablo 41: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……54
Tablo 42: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……54
Tablo 43: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi……54
Tablo 44: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı ……56
Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı ……56
Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler……..58
Tablo 47: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri……..61
Tablo 48: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……..62
Tablo 49: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu ……63
Tablo 50: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu ……..64
Tablo 51: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……..65
Tablo 52: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları ……67
Tablo 53: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları……...68
Tablo 54: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları……69
Tablo 55: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek……..70
Tablo 56: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi……..70

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri…….14
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı……15
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş……17
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme……19
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları……27
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı……28
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar……29
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları……34
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı……35
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı……36
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri……37
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları……39
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı……..40
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı…….. 44
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi……51
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu……..55
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı……57
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri……58
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri……60
Grafik20: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……63
Grafik 21: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……..64
Grafik22: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri……66

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Bingöl İŞKUR'da 2014 yılında 16.140 kayıtlı işsiz olduğu, 2015 yılı referans döneminde bu rakam 15.963 olarak gerçekleşmiştir. Her iki yılda da en fazla işsizin Beden İşçisi (genel) mesleğine sahip kişilerin oluşturduğu görülmüştür.

- Bingöl İŞKUR'da 2014 yılında 3.286 açık iş olduğu, 2015 yılı referans döneminde bu rakam 2.550 olarak gerçekleşmiştir. Hem 2014 yılında hem de 2015 yılında en çok açık iş Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğindedir.

- Bingöl İŞKUR'da 2014yılında 1.581 kişi Kurum tarafından işe yerleştirilmiş, 2015 yılı referans döneminde ise 1.730 kişi işe yerleştirilmiştir. Bu rakamlara Kurum tarafından düzenlenen TYP kapsamında işe yerleştirilenler dâhil değildir.

- Bingöl İŞKUR'da 2015 yılı referans döneminde 101 eğitim kursu açılmış ve toplamda 807 kişi faydalanmıştır.

- Bingöl İŞKUR'da 2015 yılı referans döneminde 595 kişiye işsizlik maaşı bağlanmıştır. İşsizlik Ödeneğini 198 kişi ile en fazla Beden İşçisi (Genel) mesleği hak etmiştir.

- Araştırma kapsamında 445 işyeri araştırmaya cevap vermiştir. Bu işyerlerinin %46,2'si inşaat, %21,5'i toptan ve perakende ticaret sektörü ve %9,6'sı İmalat sektöründen oluşmaktadır.

- Ziyaret edilen her işverenlerin %37,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiştir. İŞKUR'dan eleman talebi olan işveren oranı %29,3'tür.

- Bingöl'de işverenlerin %0,5'i ihracat yaptığı görülmektedir. Kısmi Çalışma Yapan İşyeri oranı ise %2,8'dir.

- Bingöl'de araştırma kapsamında ziyaret edilen 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinin kuruluş yıllarına göre incelendiğinde işyerlerinin %54'ü kuruluş yaşlarının on yıldan daha az olduğu görülmektedir.

- Bingöl'de en fazla çalışanı olan işyeri %33,0 ile inşaat sektörü, %15,5 ile Toptan ve perakende ticaret, %13,2 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir.

- Çalışma kapsamında tespit edilen 8.384 çalışanın %80'i erkek ve %20'si kadın olarak görülmektedir. Bingöl'de erkek istihdamın oldukça fazla olduğu ve kadınların istihdamının Türkiye ortalamasının çok altında olduğu tespit edilmiştir. Bu fark özellikle inşaat, toptan ve perakende ticaret sektörü, imalat ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde belirgin olarak kendisini hissettirmektedir.

- Dezavantajlı bir grup olan kadınların Bingöl'de en çok istihdam edildiği sektörler sırasıyla İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü kadın sayısının erkekten fazla olduğu tek sektördür. Aynı şekilde kadınların en fazla çalıştığı meslek grupları ise sırası ile Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Profesyonel Meslek Mensupları şeklindedir. Erkeklerin en fazla istihdam edildiği meslek grupları ise Nitelik gerektirmeyen meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarıdır.

- 2015 yılı referans dönemi içerisinde toplam 159 açık iş bulunurken %1,9 oranında açık iş olduğu tespit edilmiştir.

- Açık iş sayısının en fazla olduğu sektörler sırasıyla %62,8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri, %15,7 ile İnşaat, %11,3 ile imalat sektörleri şeklindedir.

- Kuruluş yaşı büyüklüğüne göre işverenlerin açık iş verme durumu incelendiğinde 5-9 yıl arasında olan işyerlerinin açık iş verme oranı ilk sırada yer alırken, bu grubu 0-4 yıl ve 15-19 yıl arasında olan işyerleri izlemektedir. En az açık iş verme oranına sahip olan işyerleri %5,6 ile kuruluş yılı 25+ olan işyerleridir.

- Bingöl'de açık işlerin aranma kanallarına bakıldığında %89,3 İŞKUR aracılığıyla personel talebinde bulunurken yüzde %30,8 ile akraba-eş dost ve yüzde 14,4 ile gazete-ilan vb. arama kanalları yer almaktadır.

- Araştırma sonucu tespit edilen açık işlerin mesleklere göre dağılımında Çağrı merkezi müşteri temsilcisi yüzde 62,8 ile ilk sırada yer alırken yüzde 6,9 ile tavuk döner ustası ve yüzde 4,4 ile garson meslekleri ilk üç sırayı almaktadır.

- Açık işler, eğitim durumuna göre incelendiğinde Genel lise diyen işverenlerin oranı %69,5 ile ilk sırada, Fark etmez diyenler ise %25,4 ile ikinci sırada ve %3,2 ile Meslek yüksekokul mezunları üçüncü sırada yer almaktadır.

- Bingöl'de 2014 yılındaki araştırmada 445 işyerinin yüzde 8,9'u elaman temininde güçlük çekilmektedir.

- Temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 2015 yılında Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ilk sırada yer alırken ikinci sırada Hizmet ve Satış elemanları üçüncü sırada ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Meslek Mensupları yer almaktadır.

- Araştırma kapsamında en fazla açık iş alınan meslek grupları 106 kişi ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve 15 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen meslek gruplarında olmuştur.

GİRİŞ

Bingöl ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Bingöl ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Bingöl işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasasını etkileyen unsurlar göz önünde bulundurulduğunda 2008 yılından beri düzenli olarak artan bir iyileşme söz konusu olduğu görülmektedir(*Bkz. Tablo 1*). İstihdamın ve İşgücüne Katılma Oranının paralel bir şekilde artış gösterdiği dönem aralığında her iki oran da 2013 yılında zirve değerlerine ulaşmaktadır. %50,8 ile en yüksek İstihdam oranına sahip 2013 yılında işsizlik oranının da %7,0 ile son dönemlerin en düşük oranına sahip olması istihdamın tabii bir sonucudur. İŞKUR'un tanınırlığının artması, istihdamdaki kayıt dışılığın azaltılması ve Bingöl deki işveren sayısının artması ve daha fazla profesyonelleşmesi Tablo1 de görülen iyileşmenin nedenleri arasında gösterilebiliriz(*Bkz. Tablo1*).

Tablo 6: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	**39,1**	**33,3**	**14,8**
2009	**43,3**	**35,6**	**17,8**
2010	**46,3**	**40,5**	**12,5**
2011	**51,2**	**46,3**	**9,6**
2012	**50,7**	**46,5**	**8,3**
2013	**54,6**	**50,8**	**7,0**

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

Grafik 2: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

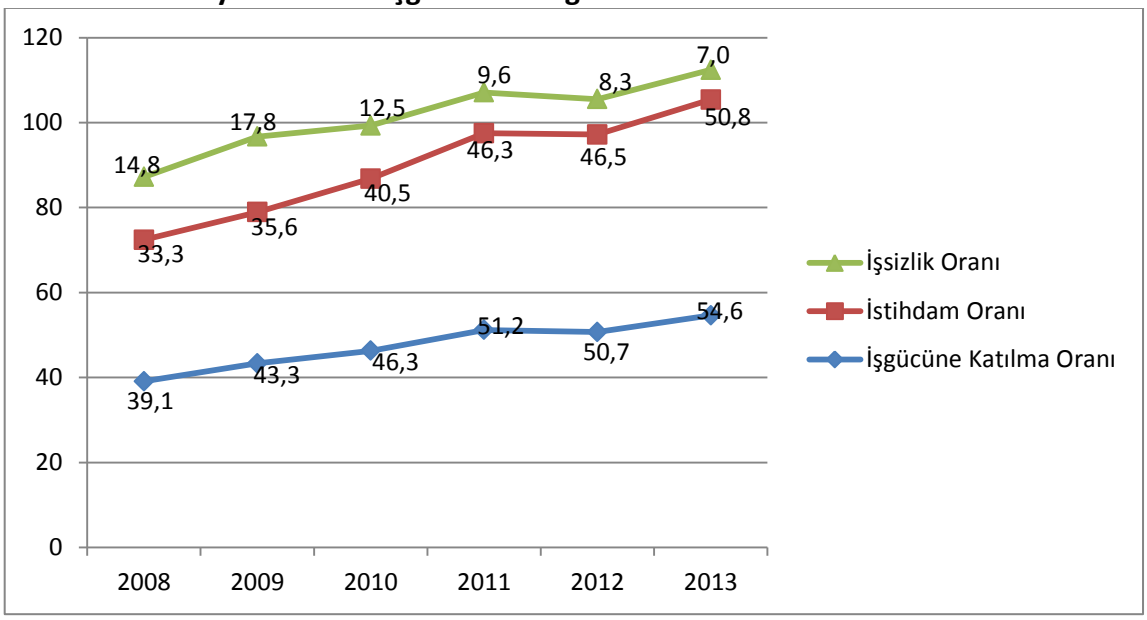

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiştir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yılları arasında sürekli olarak artış göstermiştir. Söz konusu oran 2010-2011 döneminde 6 puanlık bir artış göstermiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır. Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının azalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre artış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Bingöl ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı ve bu duruma nazaran istihdam alanlarının arttığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Bingöl ili işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. 2009 yılında işsizlik oranı yüzde 17,8 olarak gerçekleşmiştir

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Bingöl ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

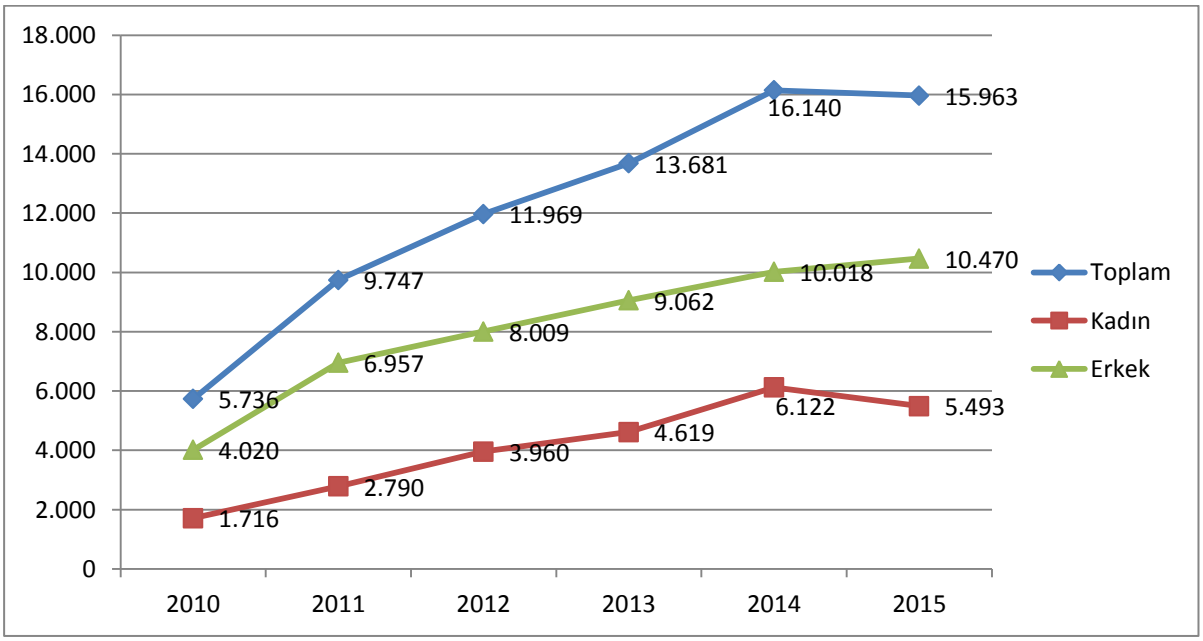

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Bingöl ilinde 5 bin 736 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı Yaklaşık iki kattan fazla artarak 15 bin 963'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında yıllar itibariyle artış yaşanmış, sonraki yıllarda ise bu artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 1 bin 716 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 5 bin 493 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.*(Bkz.Grafik2)*

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	8.090
Büro Memuru (Genel)	878
Temizlik Görevlisi	462
Beden İşçisi(İnşaat)	236
Orman İşçisi	195
Yangın İlk Müdahale İşçisi	155
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	148
Bilgisayar İşletmeni	147
Güvenlik Görevlisi(silahlı)	137
Aşçı	127
Diğer Meslekler	5.388
Toplam	15.963

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 15 bin 963'tür. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslekten ikisi nitelik gerektirmeyen meslekler iken diğeri ise büro memuru mesleğidir. Bu meslekleri sırasıyla Beden işçisi (inşaat), Orman işçisi, Yangın İlk Müdahale işçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Bilgisayar İşletmeni ve Güvenlik Görevlisi(silahlı) mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok sezonluk alımı yapılan Toplum Yararına Programları (TYP) belirleyici olmuştur. Ayrıca en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğundan kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 799 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 3 bin 286 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 2 bin 550 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.*(Bkz.Grafik3)*

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

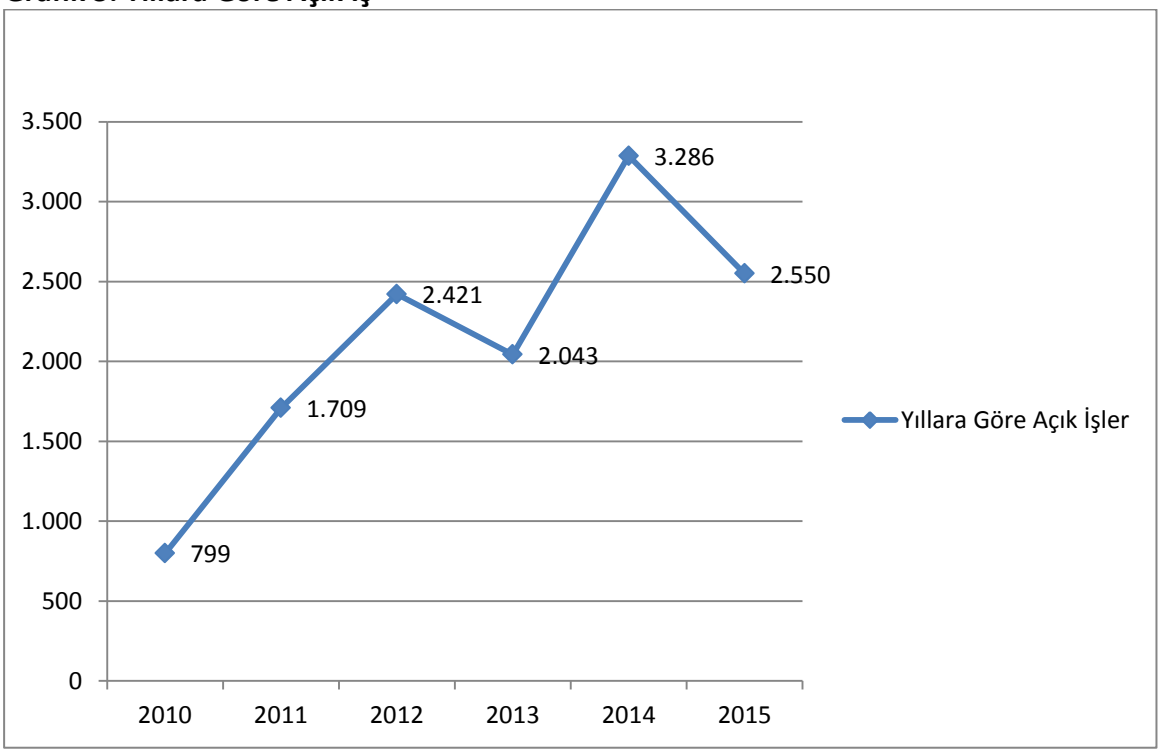

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Makineci(Dikiş) almış olup, bu meslekleri sırasıyla Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Beden işçisi(Genel), Çocuk Bakıcısı, İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı, Çocuk Gelişim Elemanı izlemiştir. Bingöl ilinde Çağrı Merkezlerinin ve tekstil firmalarının varlığı ve bu sektörlerde talep edilen mesleklerin açık işlerde etkili olduğunu söylemek mümkündür.*(Bkz. Tablo3)*

Tablo 7: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	696
Makineci(Dikiş)	351
Temizlik görevlisi	326
Güvenlik Görevlisi	235
Beden İşçisi(Genel)	115
Çocuk Bakıcısı	100
İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı	82
Çocuk Gelişim Elemanı	51
Diğer Meslekler	594
Toplam	**2.550**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 673 olan işe yerleştirme sayısı 2012 yılında yaklaşık olarak 4 katına çıkmıştır. 2013 yılında ise düşüş yaşayarak bin 343'e düşmüştür. 2014 yılında bin 581 olan işe yerleştirme sayısı 2015 Haziran dönemi itibariyle bin 730 düştüğü görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde işe yerleştirme sayısı yılsonu itibariyle 2012 yılındaki işe yerleştirme sayısının geçilebileceğini göstermektedir. Cinsiyete göre İşe yerleştirmelerde kadınlarda en büyük sıçrama 2011 yılında gerçekleşmiş olup erkeklerde ise 2015 yılında gerçekleşmiştir. İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır. *(Bkz. Grafik4)*

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

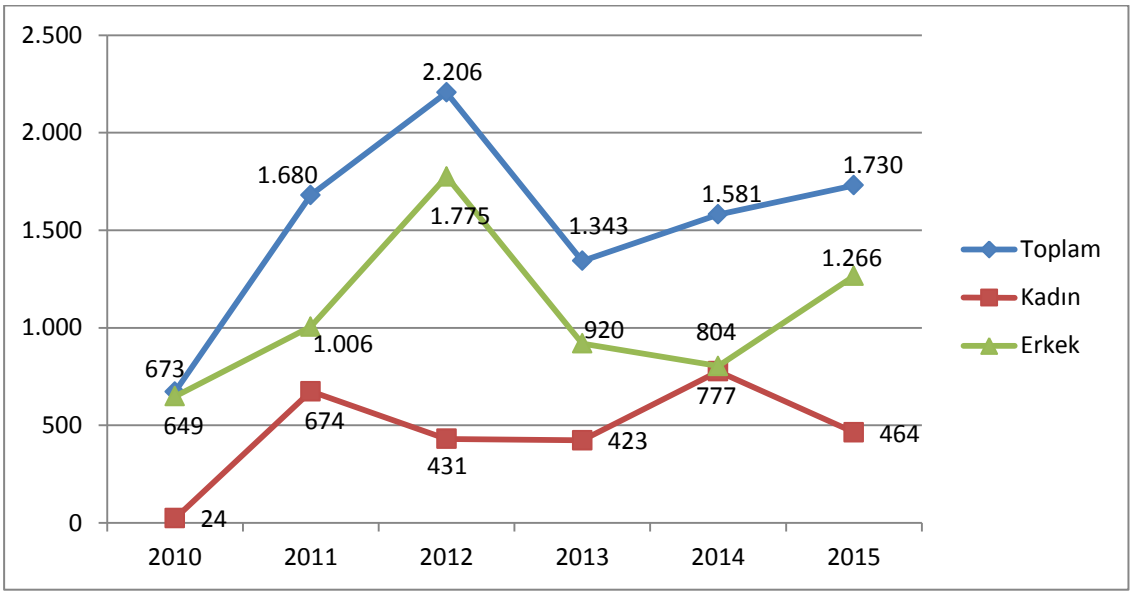

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi(Genel), Şoför-Yük taşıma, Makineci(Dikiş), Çocuk Bakıcısı ve Çocuk Gelişim elemanı meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.*(Bkz. Tablo4)*

Tablo 8: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Çağrı Merkezi Müşteri temsilcisi	386
Temizlik Görevlisi	278
Güvenlik Görevlisi	262
Beden İşçisi(Genel)	126
Şoför-Yük Taşıma	111
Makineci(Dikiş)	95
Çocuk Bakıcısı	56
Çocuk Gelişim Elemanı	51
Diğer Meslekler	365
Toplam	**1.730**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 101 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 807 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 3 bin 822 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 88 İEP düzenlenmiş olup 205 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 11 adet kurs düzenlenmiş olup 546 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.*(Bkz. Tablo5)*

Tablo 9:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	11	546	88	205	2	56	101	807	52	3.822
2014	21	667	104	206	4	111	129	984	76	5.019
2013	12	416	55	140	2	105	69	661	50	3.153
2012	15	402	22	72	0	0	37	474	47	1.984
2011	17	393	23	85	8	199	48	677	19	661
2010	57	1.267	2	2	0	0	59	1.269	19	327

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Bingöl ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 595 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneği hak eden kişi sayısı 2014 yılında büyük bir artışla bin 369 olup 2015 Haziran sonu itibariyle 595 kişi olmuştur.*(Bkz. Tablo6)*

Tablo 10: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	595
2014	1.369
2013	863
2012	680
2011	536
2010	464

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	198
Şoför- Yük Taşıma	23
Büro Memuru (Genel)	22
Beden işçisi(Temizlik)	20
Beden İşçisi(İnşaat)	15
İş Makineleri operatörü	14
Aşçı	11
Güvenlik görevlisi	9
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	9
Diğer Meslekler	274
Genel Toplam	595

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir. *(Bkz. Tablo7)*

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Bingöl ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bingöl ilinde 445 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 8 bin 384 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Bingöl ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 445 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 14 tanesinde işyeri bulunmaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6
Eğitim	8
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	14
Ulaştırma ve Depolama	15
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	23
İmalat	43
Toptan ve Perakende Ticaret	96
İnşaat	206
Genel Toplam	**445**

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 2 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörleri takip etmektedir.

Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 77'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Bingöl ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir

Bingöl ilinde en az işyeri Madencilik ve Taş ocakçılığı ile Kültür, Sanat, Eğlence ve Spor sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.*(Bkz. Tablo8)*

Bingöl ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 8 bin 384 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 88'i erkek, yüzde 12'si kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Bingöl de kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük olarak gerçekleşmiştir.

Bingöl ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Bingöl'de çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ve Sağlık sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır.

Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Bingöl'de ise hiçbir sektörde kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazla değildir.*(Bkz. Tablo9)*

Tablo 9: Bingöl'de Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	1.117	187	1.304
İmalat	719	36	755
İnşaat	2.685	89	2.773
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	674	437	1.111
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	325	61	386
Ulaştırma ve Depolama	573	5	578
Eğitim	174	51	225
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	0	3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	97	100	197
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	46	3	49
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	129	16	145
Diğer Hizmet Faaliyetleri	49	7	56
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	12	1	13
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	778	11	789
Genel Toplam	7.381	1.003	8.384

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de en fazla çalışan İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir. Çalışanların yaklaşık yüzde 62'si bu sektörlerdedir. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret daha sonra ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerindedir. Kadınlarda ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olmuştur.*(Bkz.Tablo9)*

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

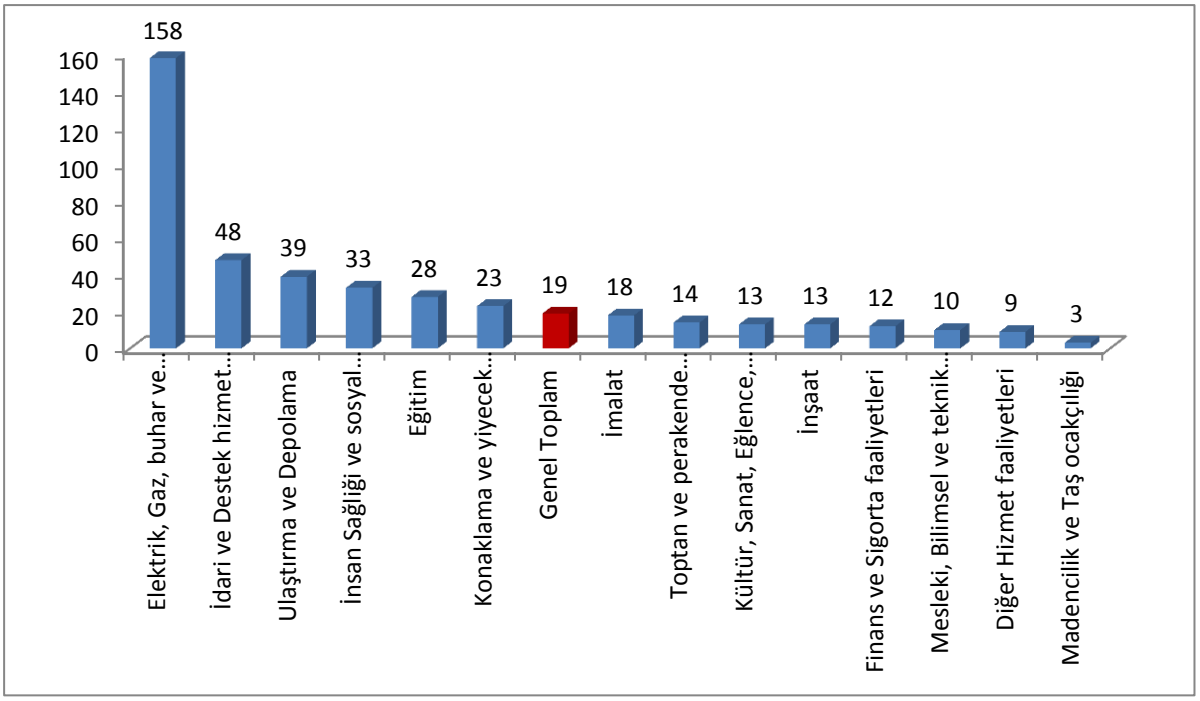

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 19'dur. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Bingöl'deki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Bingöl'de ise bu üç sektör ortalamanın altındadır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Bingöl'de bu sayı 18'dir. Bingöl'de ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, İdari ve Destek Faaliyetleri ile Ulaştırma ve Depolama Faaliyetleri sektörleridir.*(Bkz. Grafik5)*

Bingöl ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin %34 ü 5-9 yıl arasında faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise 15-19 yıl aralığındaki işyerleri gelmektedir.*(Bkz. Grafik6)*

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

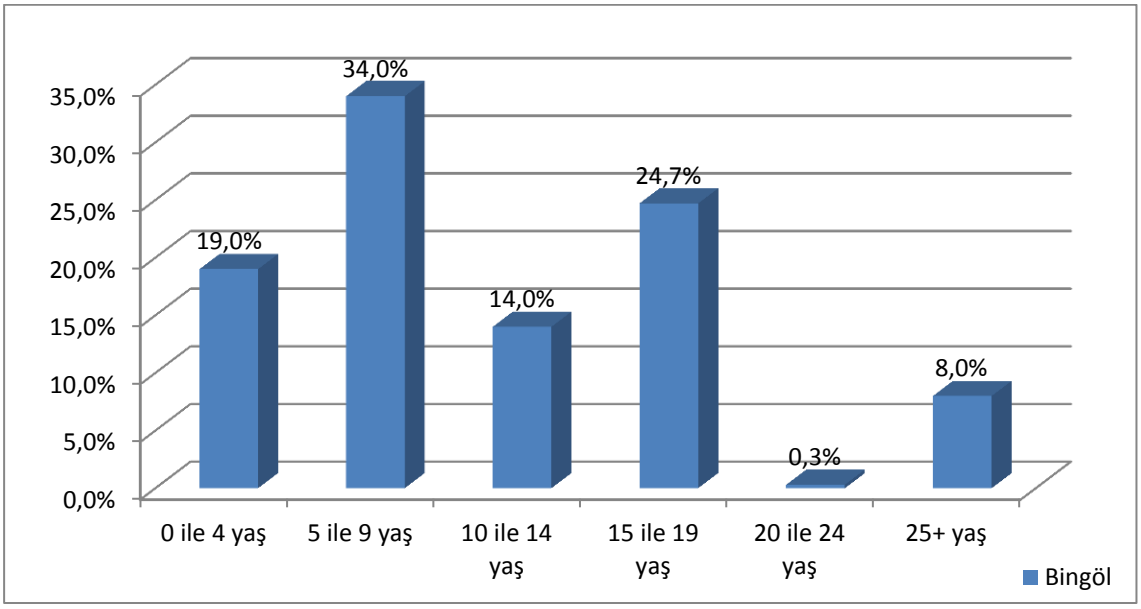

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 34 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 8'dir.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Hizmet ve Satış Elemanları	890	210	1.099
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.528	5	1.533
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.741	161	1.902
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.683	7	1.690
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	559	47	606
Profesyonel Meslek Mensupları	471	119	590
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	356	450	806
Yöneticiler	143	5	148
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	9	0	9
Genel Toplam	7.381	1.003	8.384

Kaynak: İPA 2015

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Çalışanların yüzde 22'si bu meslek grubundadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Bingöl ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinden fazladır. Bingöl'de erkeklerin yüzde 23,8'i, kadınların ise 16,0'ı nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar

için ise yüzde 20,2'dir. Diğer yandan Bingöl de kadın çalışanların erkek çalışanlardan fazla olduğu tek meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu olduğu görülmektedir. Bingöl'de oran olarak erkekler en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.*(Bkz. Tablo10)*

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

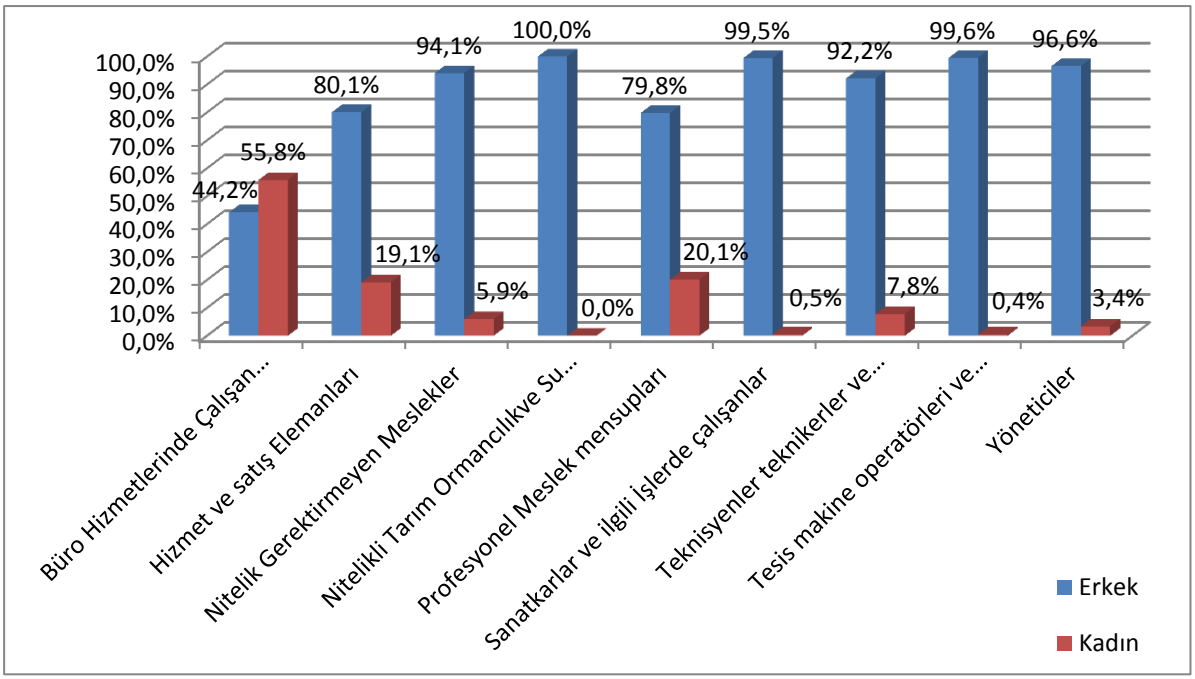

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Bingöl ilinde Nitelikli Tarım Ormancılık ve Su İşleri ile Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışan kadın oranı oldukça düşüktür. Bingöl'de kadınlar özellikle Büro Hizmetlerinde, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları grubunda çalışmaktadırlar. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.*(Bkz. Grafik7)*

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Beden işçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Servis Şoförü (Okul)	Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Aşçı	Servis Şoförü (Okul)
Şoför-Yük Taşıma	Bulaşıkçı (Stevard)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Ağır Kamyon Şoförü	Büro İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Pazarlamacı	Garson (Servis Elemanı)	Ağır Kamyon Şoförü
Çöpçü	Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	Pazarlamacı

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği görülmektedir. En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.*(Bkz. Tablo11)*

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Bingöl ilinde yüzde 37,8'dir. Bingöl Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Bingöl'deki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden birine hizmet sunma imkanı bulmuştur. *(Bkz. Tablo12)*

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,6%
İmalat	46,5%	11,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	3,0%
İnşaat	24,2%	29,6%
Toptan ve perakende ticaret	53,7%	30,7%
Ulaştırma ve depolama	35,7%	3,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	37,5%	3,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28,6%	2,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	56,5%	7,7%
Eğitim	62,5%	3,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	3,6%
Genel Toplam	**37,8%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İmalat sektörleridir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin dağılımı en az olmuştur. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır.

Bingöl ilinde işyerlerinin yüzde 2,8'i part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Bingöl'de part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6,3%	2	28	30
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,3%	27	12	39
Ulaştırma ve Depolama	7,1%	0	183	183
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,7%	48	58	106
İmalat	2,3%	1	8	9
Toptan ve Perakende Ticaret	2,1%	2	24	26
İnşaat	2,2%	3	717	720
Genel Toplam	**2,8%**	**83**	**1.627**	**1.710**

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de araştırma kapsamına giren 14 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 7 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı bilinmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olmasına rağmen part-time çalışanı olan işyeri sayısında üçüncü sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Part-time çalışan sayısının en çok olduğu sektör inşaat sektörü olmuştur. Bu sektörü sırasıyla Ulaştırma Depolama ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörü takip etmiştir. Bingöl'de part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 5,1'i kadınlardan ve yüzde 94,9'u da erkeklerden oluşmaktadır. *(Bkz. Tablo13)*

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Servis Şoförü	Servis Şoförü
Hemşire	Ağır Kamyon Şoförü	Ağır Kamyon Şoförü
Hasta Kayıt Kabul Görevlisi	Beden İşçisi(İnşaat)	Beden İşçisi(İnşaat)
Temizlik Görevlisi	İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı	İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı
Resepsiyon Görevlisi	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Anestezi Teknikeri	Beton ve Betonarme Kalıpçısı	Beton ve Betonarme Kalıpçısı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Kadınlarda Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi erkeklerde ise Servis Şoförü olmuştur. Toplam olarak bakıldığında ise Servis Şoförü, Ağır Kamyon Şoförü ve Beden İşçisi(inşaat) meslekleri ilk üç sırayı almıştır.(Bkz. Tablo14)

Bingöl ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 14,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Bingöl ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	60,0%	11	718	729
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23,5%	11	95	106
İmalat	13,9%	22	129	151
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13,0%	404	378	782
Toptan ve Perakende Ticaret;	10,4%	99	184	283
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,7%	48	58	116
Ulaştırma ve Depolama	6,6%	1	51	52
İnşaat	1,9%	20	731	751
Genel Toplam	7,4	616	2.344	2.960

Kaynak: İPA 2015

Bingöl iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışmada ilk iki sırayı Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde faaliyet gösteren sektörlerde uygulanmaktadır. Bingöl ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara

cinsiyet yönüyle baktığımızda, Bingöl ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 35 civarındadır.

Bingöl ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 20,8'i kadındır. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Bingöl ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır. *(Bkz. Tablo15)*

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çöpçü	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Reyon Görevlisi	Ağır Kamyon Şoförü	Çöpçü
Kasiyer	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Ağır Kamyon Şoförü
Hemşire	Elektrikçi (Genel)	Elektrikçi (Genel)
Çağrı Merkezi Takım Lideri	Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (İnşaat)
Paketleme İşçisi (Gıda)	İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı	Reyon Görevlisi
Hasta Kabul Görevlisi	Güvenlik Görevlisi	İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Reyon Görevlisi ve Kasiyer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Bingöl ilinde erkeklerde ise Çöpçü, Ağır Kamyon Şoförü ve Elektrikçi(Genel iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.*(Bkz. Tablo16)*

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 0,5'i ihracat yapmaktadır. İlde sadece 2 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 0,5'i ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. *(Bkz. Tablo17)*

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	1,1	0	12	12
İnşaat	0.5	8	24	32
Genel Toplam	0,5%	8	36	44

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Pazarlamacı, Tavuk Döner Ustası ve Et Paketleme İşçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Et Paketleme İşçisi	Pazarlamacı	Pazarlamacı
Aşçı	Tavuk Döner Ustası	Tavuk Döner Ustası
Ön Muhasebeci	Piliç Kesim ve İşleme Elemanı	Et Paketleme İşçisi
Danışma Memuru	Kuruyemiş İmal İşçisi	Piliç Kesim ve İşleme Elemanı

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk sırayı Et Paketleme İşçisi alırken, erkeklerde ise Pazarlamacı mesleği almaktadır.*(Bkz. Tablo18)*

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

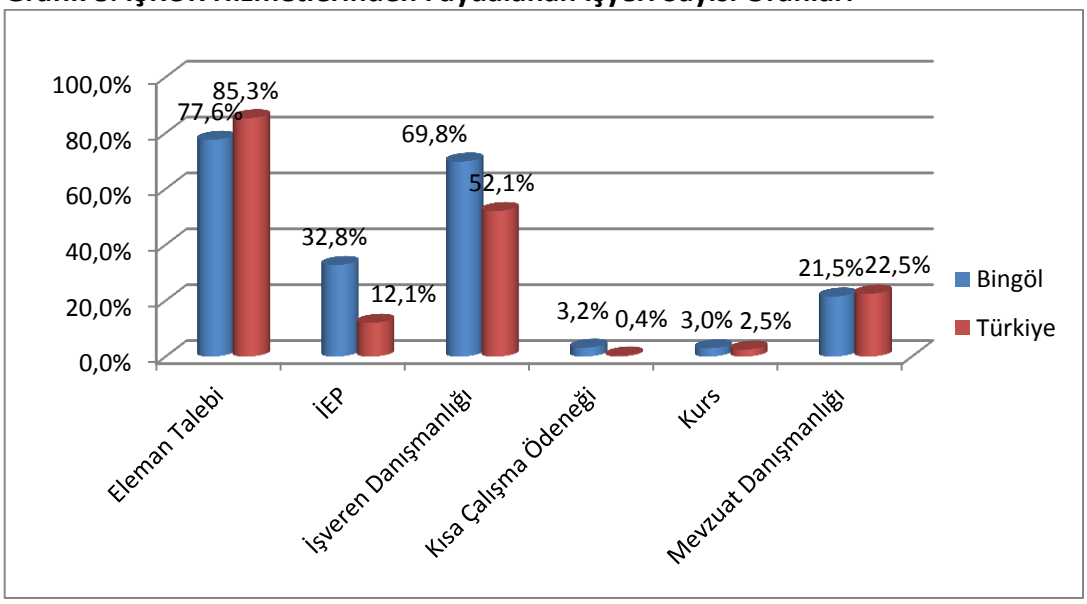

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 29,3 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 26,4 ile İşveren Danışmanlığı, yüzde 12,4 ile İşbaşı Eğitim Programı ve yüzde 8,1 ile Mevzuat Danışmanlığı takip etmiştir. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Bingöl ilinde sadece İşbaşı eğitim Programı Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur.*(Bkz. Grafik8)*

Bingöl ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 10-14 ve15-19 yaş aralığındaki yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

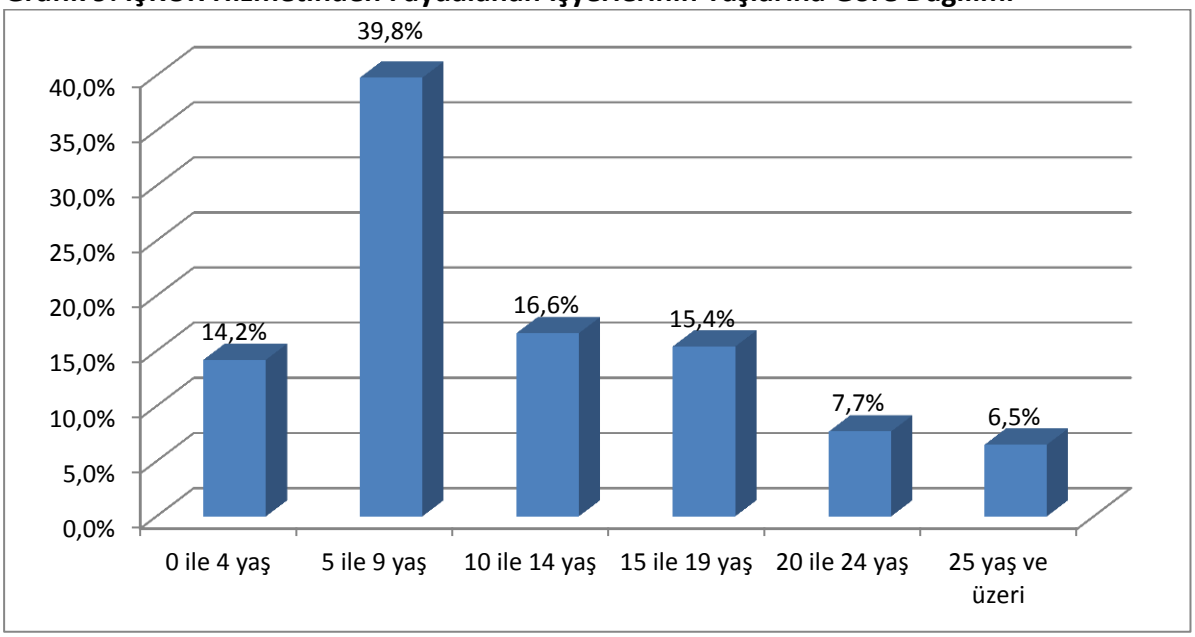

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 5-9, 10-14 ve 15-19 yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır.*(Bkz. Grafik9)*

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

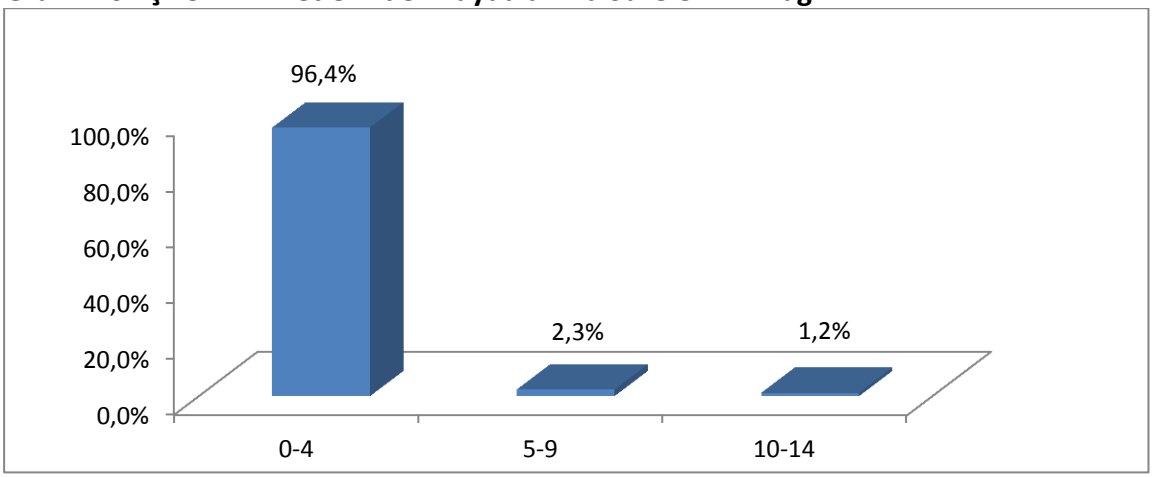

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 96,4'ünün 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 10-14 yıl arasıdır. 15-19 ve 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Bingöl ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.*(Bkz. Grafik10)*

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	65,0%	40,0%	80,0%	15,0%	15,0%
İnşaat	70,0%	16,0%	68,0%	0,0%	18,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret;	74,0%	42,0%	63,0%	0,0%	21,0%
Ulaştırma Ve Depolama	60,0%	40,0%	80,0%	0,0%	0,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	83,0%	0,0%	83,0%	0,0%	50,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	100,0%	75,0%	75,0%	0,0%	50,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	77,0%	38,0%	85,0%	15,0%	38,0%
Eğitim	80,0%	40,0%	80,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	83,0%	67,0%	83,0%	0,0%	50,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	77,0%	33,0%	70,0%	3,0%	21,0%

KAYNAK: 2015 İPA

Bingöl ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. İmalat, Ulaştırma ve Depolama ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde İşveren Danışmanlığı ilk sırayı almıştır. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin büyük bir bölümü işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.*(Bkz. Tablo19)*

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

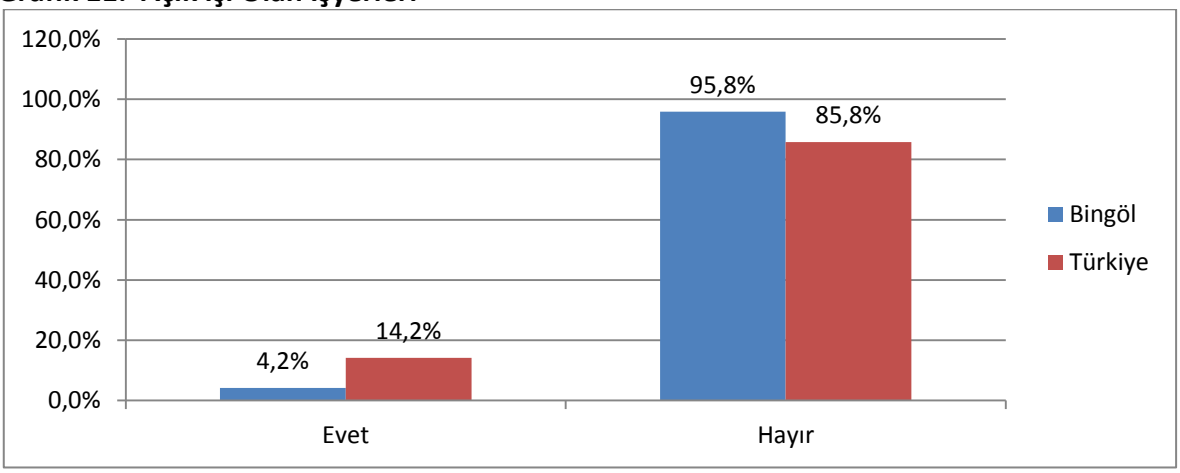

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilindeki işyerlerinin yüzde 4,2'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Bingöl'de açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Bingöl ilinde 445 işyerinde toplam 159 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Bingöl			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,0%
İmalat	18	11,3%	2,3%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıt.	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
İnşaat	25	15,7%	0,9%	7,8%	1,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	13	8,1%	1,0%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve Depolama	0	0,0%	0,0%	3,7%	1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	8,8%	2,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0	0,0%	0,0%	3,4%	2,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100	62,8%	8,3%	6,1%	1,5%
Eğitim	0	0,0%	0,0%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	1,2%	3,4%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	159	100,0%	1,9%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 62,8 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 15,7 ile İnşaat sektörü, üçüncü olarak yüzde 11,3 ile İmalat sektörü gelmektedir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır. *(Bkz. Tablo20)*

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

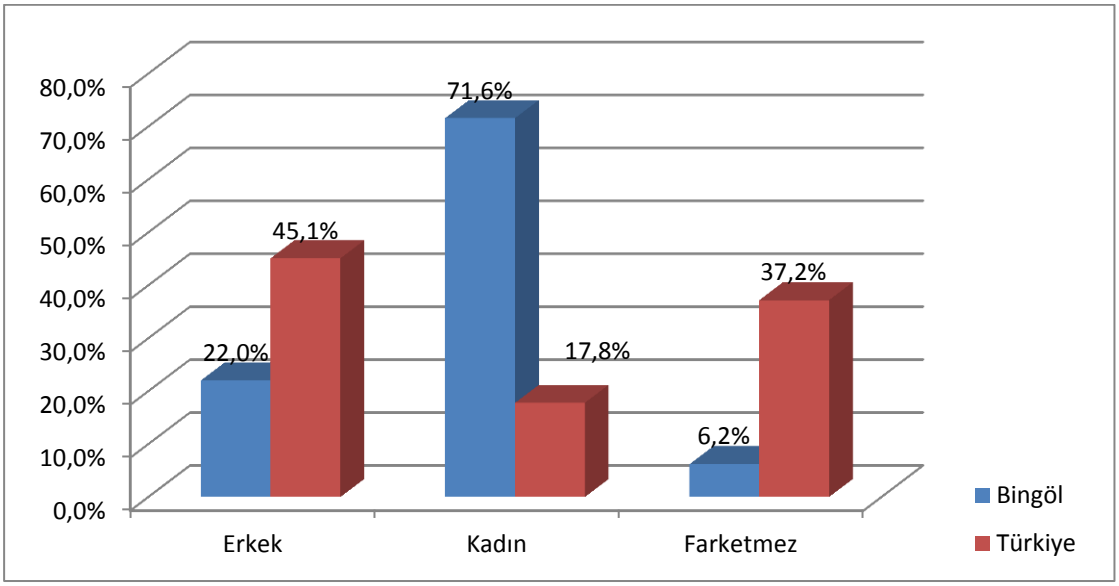

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl'de toplam açık işlerin yüzde 71,6'sı için kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile büyük farklılıklar göstermektedir. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 22,0 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin yarısı düzeyindedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 6,2 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Bingöl ilindeki açık işlerin çoğu için kadınlar talep edilirken, Türkiye genelinde ise erkekler talep edilmiştir. Bingöl'de de, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Bingöl'de daha keskindir.*(Bkz. Grafik12)*

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	Açık İş Verme Oranı
Toptan Ve Perakende Ticaret	5,3%
İmalat	11,6%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16,7%
İnşaat	3,2%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,3%
Genel Toplam	4,2%

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 4,2 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Bingöl'de sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 16,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Bingöl'de ikinci sırada yüzde 11,6 ile İmalat sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 5,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile

Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. *(Bkz.Tablo21)*

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

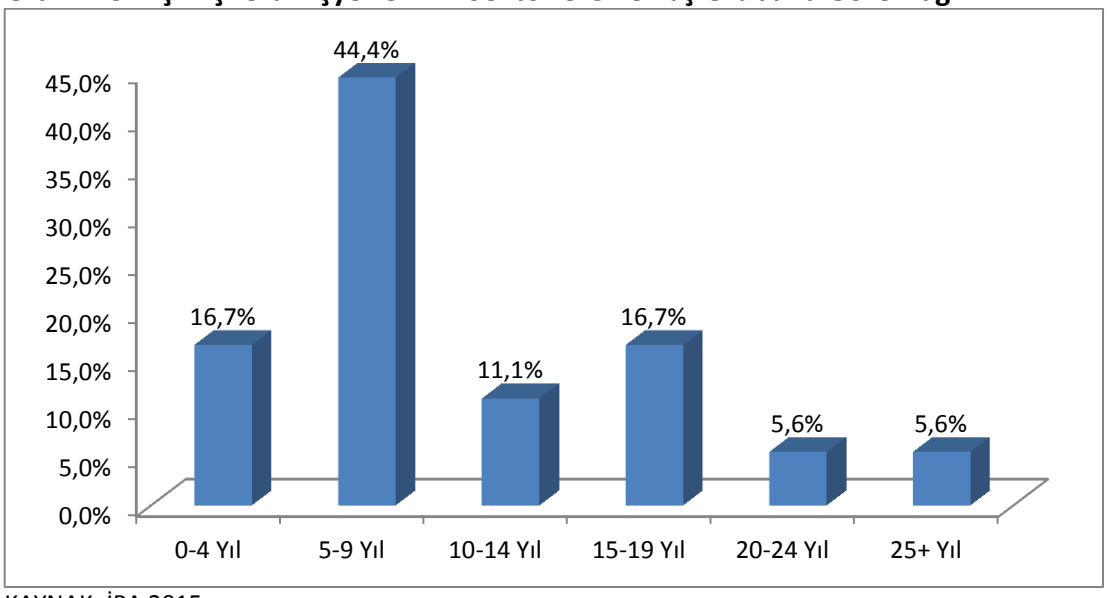

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 ve 15-19 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.*(Bkz. Grafik13)*

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Bingöl ilinde açık işlerde kadınların daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat	0,0%	72,2%	27,8%
İnşaat	26,1%	60,9%	13,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	46,2%	38,5%	15,4%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	50,0%	50,0%	0,0%
Genel Toplam	71,7%	21,8%	6,5%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. Diğer hizmet faaliyetlerinde ise erkek ve kadın talebi eşittir. İmalat sektöründe ise büyük çoğunluk erkek eleman talep etmektedir. İnşaat sektöründe yüzde 26,1 ile kadın eleman talebi dikkat çekmektedir. Bu oran kadın elemanların büro hizmetlerinde çalıştırılmak istenmesi etkili olmuş olabilir.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Bingöl			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	106	9,6%	11,6%	7,5%	1,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	13	13,1%	1,2%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15	22,6%	0,8%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	4	7,0%	0,7%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	13	20,1%	0,8%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	5	7,2%	0,8%	8,1%	1,5%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1	18,2%	0,1%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	1	1,8%	0,7%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**159**	**100%**	**1,9%**	**100%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundadır. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Bingöl ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur.

Türkiye'de ise Bingöl'ün aksine açık iş dağılımında birinci sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Bingöl ile benzer oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.*(Bkz.Tablo23)*

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Bingöl			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	96,1%	2,0%	1,9%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	47,7%	52,3%	0,0%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	100,0%	0,0%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27,2%	72,8%	0,0%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	42,6%	31,8%	25,6%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	100,0%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	100,0%	0,0%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Yönetici	0,0%	100,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**71,7%**	**21,8%**	**6,5%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Bingöl ilinin açık işlerinde kadınların ön planda olup Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran eşit seviyededir. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Bingöl'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde ise Bingöl'den farklı olarak büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve yönetici meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez seçeneğini belirtme oranı çok yüksektir. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.*(Bkz. Tablo24)*

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015	
	Meslekler	**Oran**
1	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	62,8%
2	Tavuk Döner Ustası	6,9%
3	Garson (Servis Elemanı)	4,4%
4	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	3,1%
5	Diş Protez Teknikeri	3,1%
6	Mobilya Montaj İşçisi	3,1%
7	Kat Hizmetleri Elemanı	1,2%
8	Muhasebeci	1,2%
9	Resepsiyon Görevlisi	1,2%
10	Diğer Meslekler	13,0%
Toplam		100%

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek değişmiştir. Bunlar sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri temsilcisi, Tavuk Döner Ustası, Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. Bu meslekleri sırasıyla Ahşap Mobilya İmalat Ustası, Diş Protez Teknikeri, Mobilya ve Montaj İşçisi, Kat Hizmetleri Elemanı, Muhasebeci ve Reyon Görevlisi meslekleri takip etmektedir.*(Bkz. Tablo25)*

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Tavuk Döner Ustası	Diş Protez Teknikeri
Garson (Servis Elemanı)	Mobilya Montaj İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Muhasebeci	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Resepsiyon Görevlisi
Kat hizmetleri Elemanı	Kese ve Köpük Masörü	Aşçı Yardımcısı
Satış Danışmanı	Harita Mühendisi	Muhasebeci

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, garson(Servis Elemanı) ve Muhasebeci iken, erkeklerde Tavuk Döner Ustası, Mobilya Montaj İşçisi ve Ahşap Mobilya İmalat Ustası yer almaktadır. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.*(Bkz. Tablo26)*

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

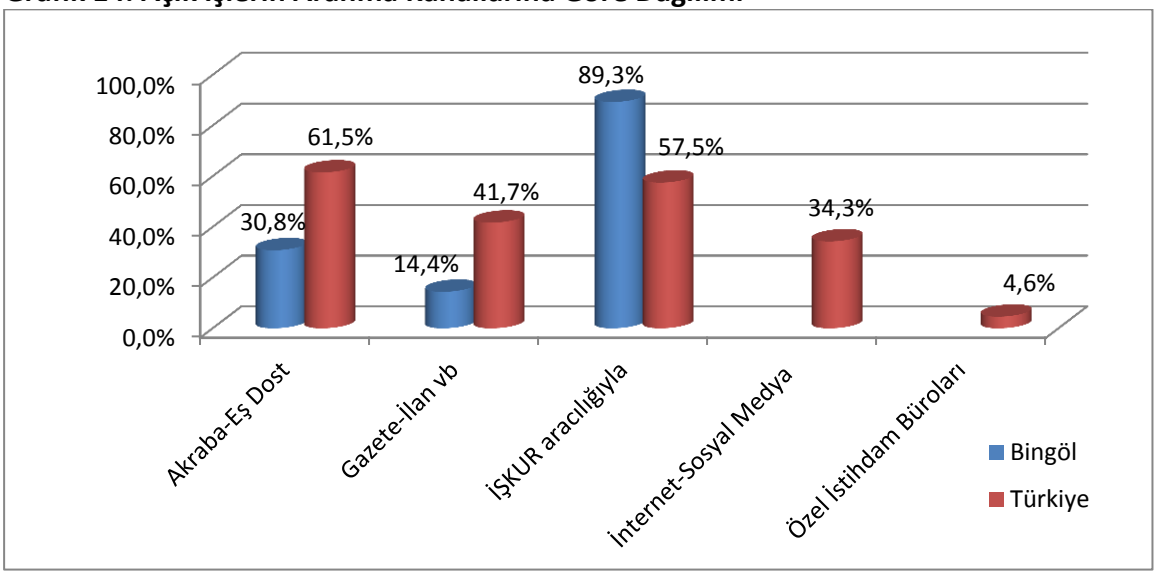

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Türkiye genelinde ve Bingöl'de farklılık söz konusudur. Arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR aracılığıyla yer alırken bunu sırasıyla Akraba eş dost ve Gazete-İlan vb. takip etmektedir. Bingöl'de "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini korumasıdır. İŞKUR arama kanalının ilk sırada tercih edilmesi kurumun tanınırlığının artması ve uygulanan istihdam ve teşvik programları etkili olmuştur. İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.*(Bkz. Grafik14)*

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	100,0%	11,1%	0,0%	61,1%	0,0%
İnşaat	60,9%	52,2%	0,0%	87,0%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	100,0%	61,5%	0,0%	69,2%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**30,7%**	**14,7%**	**0,0%**	**89,7%**	**0,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl'de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Diğer hizmet faaliyetleri, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde ise firmalar açık iş arama kanalı olarak sadece Akraba –Eş Dost arama kanalını daha çok kullanmaktadır. Sektörlerin tamamı internet-sosyal medya ve özel istihdam büroları arama kanallarını kullanmamaktadır. *(Bkz. Tablo27)*

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İşkur Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	92,7%	92,7%	0,0%	100,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	7,7%	0,0%	76,9%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	40,4%	23,3%	0,0%	91,5%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,7%	1,9%	0,0%	98,1%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	52,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	30,7%	14,7%	0,0%	89,7%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl ilinde Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde çalışanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı meslek gruplarının tamamı ilk sırada Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmaktadır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda olanlar tercih etmiştir. Meslek gruplarının tamamında internet-sosyal medya ve özel istihdam büroları arama kanallarını tercih etmemişlerdir.*(Bkz Tablo28)*

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Tavuk Döner Ustası	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mobilya Montaj İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diş Protez Teknikeri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Muhasebeci	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam:	30,7%	14,7%	0,0%	89,7%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Çağrı merkezi müşteri temsilcisi, tavuk döner ustası, garson, ahşap mobilya imalat ustası ve mobilya montaj işçisi mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Bu mesleklerin büyük bölümünde aynı zamanda akraba-eş dost arama kanalı olarak yüzde 100 olmuştur. Genel olarak İŞKUR yüzde 89,7 ile ilk sırayı alırken bunu yüzde 30,7 ile akraba-eş dost ve yüzde 14,7 ile gazete ilan vb. arama kanalları takip etmiştir.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları ve İnternet-Sosyal Medya tercih edilmemektedir.*(Bkz.Tablo29)*

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	7,4%	82,5%	47,4%	100,0%	100,0%	100,0%
Gazete-İlan vb.	6,4%	34,9%	47,4%	19,9%	0,0%	100,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	75,5%	52,6%	19,9%	0,0%	100,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Bingöl'de açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 0-4 ve 25+ yaştaki firmalar, ikinci sırada 5-9 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 10-14 yaş arası firmalar yer almaktadır. Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 15-19, 20-24, ve 25+ yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Gazete-İlan vb. tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını ve İnternet-sosyal medya arama kanalını tercih eden firmalar bulunmamaktadır.*(Bkz. Tablo30)*

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Bingöl			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	95,4%	0,0%	1,4%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	90,5%	0,0%	9,5%	63,1%	12,3%	24,6%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	0,0%	0,0%	70,4%	12,3%	17,3%
Genel Toplam	**98,6%**	**0,0%**	**1,4%**	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Hem Türkiye genelinde hem de Bingöl'de arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Bingöl de Türkiye genelinde ikinci sırada 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı ikinci sırada yer almaktadır. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.*(Bkz. Tablo31)*

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Bingöl			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	6,2%	96,8%	78,6%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	2,7%	53,0%	19,5%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	97,3%	75,9%	51,7%	16,5%	48,1%	35,4%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Bingöl'de hem de Türkiye'de genellikle en fazla erkekler aranmaktadır. Bingöl de İŞKUR aracılığıyla en fazla kadın eleman aranırken Türkiye genelinde ise erkek elemanlar olmuştur. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde de hem Bingöl de hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır.*(Bkz. Tablo32)*

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Bingöl genelinden farklı olarak en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları ve İnternet-Sosyal Medya vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	2,9%	100,0%	100,0%	6,6%
Gazete-İlan vb	2,9%	100,0%	100,0%	6,6%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 100'lük kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 6,6 ile Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 96,2'sinde cinsiyet tercihi olarak kadın eleman, yüzde 1,8'inde erkek eleman ve fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 100'ü İŞKUR, Akraba-eş dost ve Gazete-ilan vb. arama kanalları vasıtasıyla aranmaktadır. Kadınlarda ise yüzde 100 İŞKUR, yüzde 2,9 ile Akraba-eş dost ve gazete-ilan vb. arama kanalları tercih edilmektedir.*(Bkz. Tablo33)*

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Erkek
Akraba-Eş Dost	47,7%
İŞKUR aracılığıyla	52,6%
Gazete-İlan vb	47,7%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%
Genel Toplam	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 52,6'lık kısmının İŞKUR arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 47,7 Akraba-Eş Dost ve aynı oranla Gazete-İlan vb. arama kanalı takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 100'ü cinsiyet tercihi olarak erkek eleman tercih ettiği görülmektedir. Cinsiyet olarak kadın ve fark etmez tercihi bulunmamaktadır. Aynı zamanda erkek eleman arayan işyerleri bu açık işleri İŞKUR, Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanalları vasıtasıyla aramaktadır.*(Bkz. Tablo34)*

İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Bingöl genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR, Akraba Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile İhracat yapan işyerleri İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Bürolarını arama kanalı olarak kullanmamışlardır.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Erkek
Akraba-Eş Dost	100,0%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%
Gazete-İlan vb	100,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 100'lük kısmının Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve Gazete-İlan vb. arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 100'ünde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman tercih edildiği görülmektedir. Kadınların ise tercih edilmemiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.*(Bkz. Tablo35)*

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan			Hizmetlerden Faydalanmayan		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	5,3%	96,1%	100,0%	76,9%	100,0%	33,3%
İŞKUR aracılığıyla	98,2%	100%	28,5%	23,0%	0,0%	0,0%
Gazete-İlan vb	2,6%	57,6%	28,5%	23,0%	37,5%	0,0%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi kadınlarda yüzde 98,2 ile İŞKUR, yüzde 5,3 ile Akraba-Eş Dost ve yüzde 2,6 ile Gazete-İlan vb. arama kanalları olmuştur. Erkeklerde ise yüzde 100 ile İŞKUR, yüzde 96,1 ile Akraba-Eş Dost ve yüzde 57,6 ile Gazete-İlan vb. arama kanalları tercih edilmiştir. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinde hem İŞKUR hem Akraba-Eş Dost hem de Gazete-İlan vb. arama kanallarını tercih etmişlerdir. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığını görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.*(Bkz.Tablo36)*

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Bingöl'de 159 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe sahip eleman bulunamaması sonrasında ise Yeterli İş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Daha sonra sırası ile Bu Meslekte işe başvuru yapılmaması, Önerilen ücretin az olması, Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve Vardiyalı çalışma olması gelmektedir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve ikinci öncelikli beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik iken fark etmez eleman talebinde bu öncelik değişmektedir. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Kadınlarda ikinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Garson, Satış Elemanı vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Takım Çalışmasına Uyum ile Problem Çözme ön sıralarda bulunmaktadır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Türkiye genelinde açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olurken Bingöl'de ise açık işlerde ilk sırada genel lise eğitim durumu istenmiştir. İlimiz düzeyinde ikinci sırada fark etmez eğitim düzeyi istenirken üçüncü sırada meslek yüksekokulu eğitim düzeyi tercih edilmiştir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

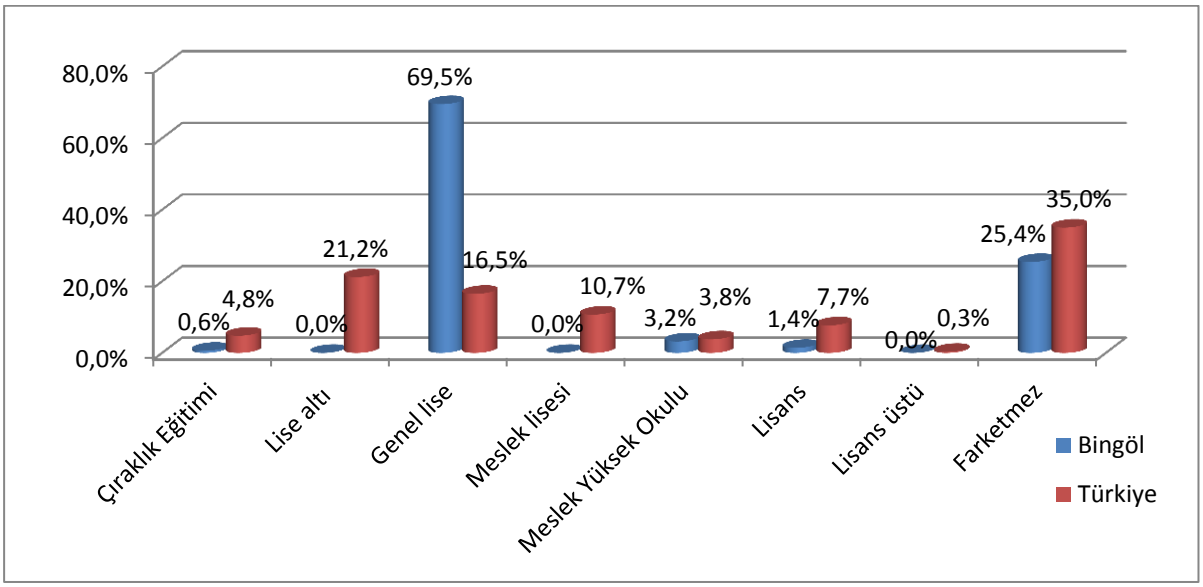

Kaynak: İPA 2015

Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklindedir. Hem Türkiye genelinde hem de Bingöl'de yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.*(Bkz.Grafik15*)

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Fark etmez	6,7%	84,6%	32,1%	25,4%
Lise altı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	92,4%	9,0%	19,5%	69,5%
Çıraklık Eğitimi	0,9%	0,0%	0,0%	0,6%
Lisans	0,0%	6,4%	0,0%	1,4%
Meslek lisesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	0,0%	0,0%	48,3%	3,2%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi incelendiğinde; en fazla açık iş genel lise eğitim düzeyinde olmuştur. İkinci olarak fark etmez seçeneğinde olurken üçüncü sırada da meslek yüksek okulu yer almaktadır. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 92,4 ile genel lise olurken, bunu takiben yüzde 6,7 ile fark etmez olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi yüzde 84,6 ile fark etmez olurken bunu takiben yüzde 9,0 ile genel lise ve yüzde 6,4 ile lisans eğitimi düzeyi izlemiştir.*(Bkz. Tablo37)*

Tablo 38: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Genel lise	Meslek yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1,0%	99,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	13,3%	0,0%	0,0%	86,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	47,7%	0,0%	52,3%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**0,6%**	**69,5%**	**3,2%**	**1,4%**	**25,4%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Genel Lise ilk sırada yer alırken ikinci sırada fark etmez ve üçüncü sırada meslek yüksekokulu yer almaktadır. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlarda genel lise talep edilirken Hizmet ve satış elemanları, Nitelik gerektirmeyen meslekler, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis makine ve operatörleri meslek gruplarında fark etmez eğitim düzeyi ilk sırada yer almıştır. Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarında ise Meslek yüksekokulu eğitim düzeyi talep edilmiştir. Profesyonel meslek mensupları meslek grubunda ise Lisans mezunu talebi ön plandadır.*(Bkz. Tablo38)*

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 39: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İŞKUR aracılığıyla
Fark etmez	78,0%	40,1%	87,2%
Genel lise	8,2%	4,6%	96,4%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	100,0%
Lisans	100,0%	100,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**30,7%**	**14,7%**	**89,7%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR, akraba-eş-dost ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Genel Lise eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Çıraklık eğitimi, meslek yüksekokulu ve lisans eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Bingöl genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.*(Bkz.Tablo39)*

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	90 + Gün
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%
Genel lise	100,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%
Lisans	0,0%	100,0%
Fark etmez	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**98,6%**	**1,4%**

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de Çıraklık Eğitimi, Genel Lise, Meslek yüksekokulu ve Fark etmez eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Lisans düzeyinde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.*(Bkz. Tablo40)*

Bingöl ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 41: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	90 + Gün
İmalat	100,0%	0,0%
İnşaat	91,3%	8,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	100,0%	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**98,6%**	**1,4%**

Kaynak: İPA 2015

İnşaat sektöründe açık işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.*(Bkz. Tablo41)*

Tablo 42: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	90 + Gün
0-4	100,0%	0,0%
5-9	94,2%	5,8%
10-14	100,0%	0,0%
15-19	100,0%	0,0%
20-24	100,0%	0,0%
25+	100,0%	0,0%
Genel Toplam	98,6%	1,4%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerinin yüzde 98,6'sının 0-30 gün, yüzde 1,4'ünün 90+ gün aralığında eleman aradığı gözlemlenmiştir. Tüm yaş aralığındaki işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 5,8'lik bir kısmının 90+ gündür aramakta olduğu görülmüştür.*(Bkz. Tablo42)*

Tablo 43: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	100,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	47,7%	52,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	100,0%	0,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%
Genel Toplam	98,6%	1,4%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu gözlemlenmiştir.*(Bkz. Tablo43)*

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Bingöl ilindeki işyerlerinin yüzde 8,9'u eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Bingöl ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta sıkıntı çekmediği görülmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

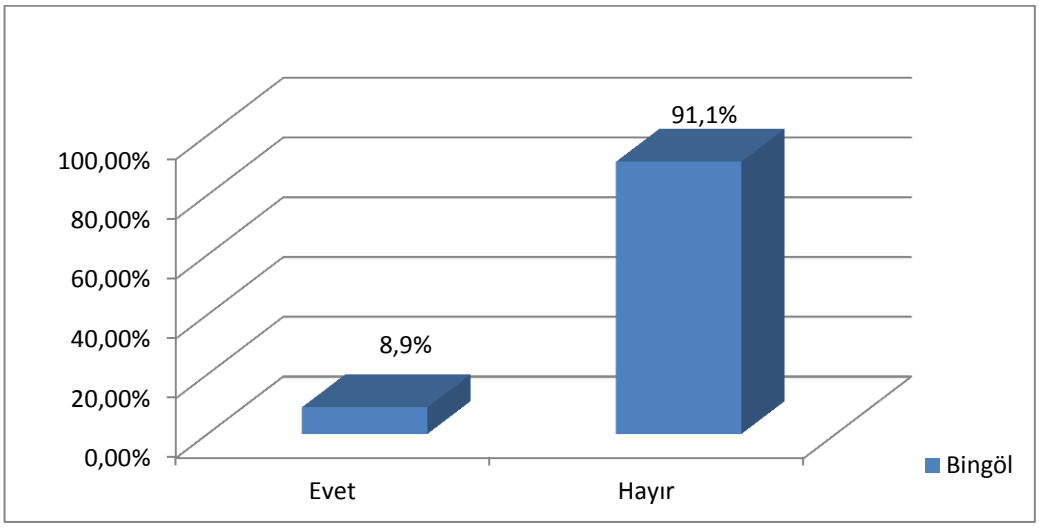

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 8,9'unun aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Bingöl ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumluluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmemektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir. *(Bkz.Grafik16)*

Bingöl ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri oransal olarak sırasıyla İnsan sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerindedir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde açık iş sayısı olarak Toptan ve Perakende Ticaret ilk sırada yer alırken bunu inşaat sektörü takip etmektedir. *(Bkz.Tablo44)*

Tablo 44: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	1	25,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6	2	33,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	96	14	14,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	1	6,3%
İmalat	43	3	7,0%
Ulaştırma ve Depolama	15	1	7,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	23	2	8,7%
Eğitim	8	2	25,0%
İnşaat	206	12	5,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	14	1	7,1%
Genel Toplam	445	39	8,9%

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 132 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	32	13
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	16	1
Hizmet ve Satış Elemanları	24	13
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	19	5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	19	15
Profesyonel Meslek Mensupları	18	4
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4	106
Yöneticiler	0	1
Genel Toplam	132	159

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde 32 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra 24 kişi ile Hizmet ve satış elemanları ve 19'ar kişi ile nitelik gerektirmeyen meslekler ile teknisyenler teknikerler ve yardımcı meslek mensupları meslek grupları takip etmektedir.*(Bkz.Tablo45)*

Açık iş sayısı olarak Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar 106 kişi ile ilk sırada yer alırken Nitelik gerektirmeyen meslekler 15 kişi ile ikinci sırada, Hizmet ve satış elemanları ve Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar 13'er kişi ile üçüncü sırada yer almıştır.

Bingöl ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

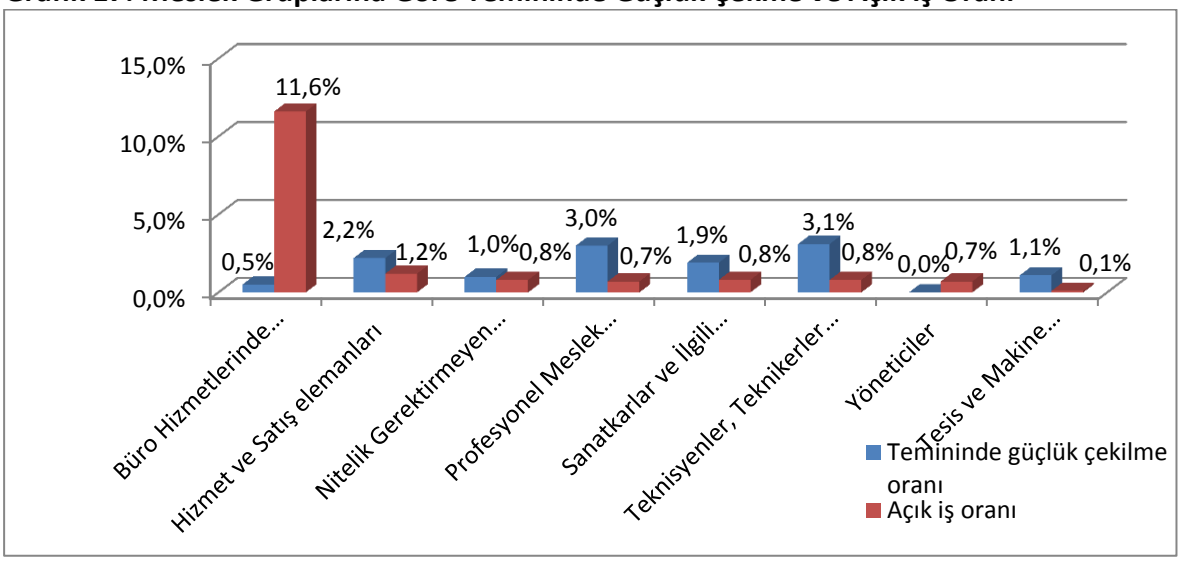

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Bingöl'de Büro hizmetlerinde çalışanlar meslek grubunda yüzde 11,6'lık açık iş oranı bulunurken yüzde 0,5 oranında teminde güçlük çekilmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen meslekler sırasıyla; Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek mensupları ile Hizmet ve Satış elemanları meslek grupları ilk üç sırayı oluşturmuştur. Yöneticiler meslek grubunda ise eleman temininde güçlük çekilmemiştir. Diğer meslek gruplarında temininde güçlük çekilme oranı ve açık iş oranı birbirine yakın değerlerde gerçekleşmiştir.(Bkz.Grafik17)

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Bingöl'de eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Tavuk Döner Ustası	8,3%
Aşçı	5,3%
Muhasebeci	5,3%
Pazarlamacı	5,3%
Mobilya Montaj İşçisi	4,5%
Kasap	3,8%
Aşçı Yardımcısı	3,8%
Plastik Doğramacı	3,8%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	3,8%
Diğer	56,1%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Tavuk döner ustası mesleği yüzde 8,3'lük payla ilk sırada yer almaktadır. Bu mesleği yüzde 5,3 ile aşçı, muhasebeci ve pazarlamacı mesleği takip etmektedir. Bu meslekler Bingöl işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır. Tablodaki mesleklerin dışındaki mesleklerde temininde güçlük çekilme oranı yüzde 44 olarak gerçekleşmiştir.*(Bkz.Tablo46)*

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

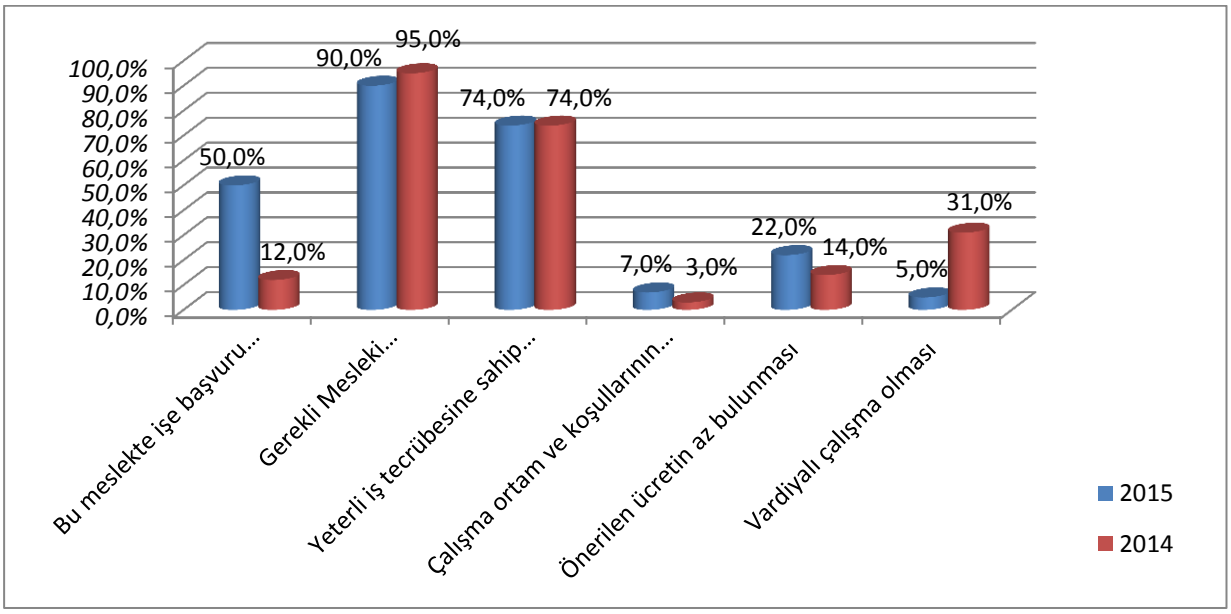

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 12,0'ı söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden yüzde 36,8 puanlık bir artışla yüzde 48,8 oranla işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 4,9 puanlık azalışla yüzde 90,1 işveren tarafından işaretlenen "Gerekli Mesleki Beceriye Sahip Eleman Bulunamaması" ve 0,2 puanlık artışla yüzde 74,2 işveren tarafından işaretlenen "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 31,0'ı "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 25,7 puanlık bir azalışla yüzde 5,3 oranında işaretlenmiştir.*(Bkz.Grafik18)*

Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

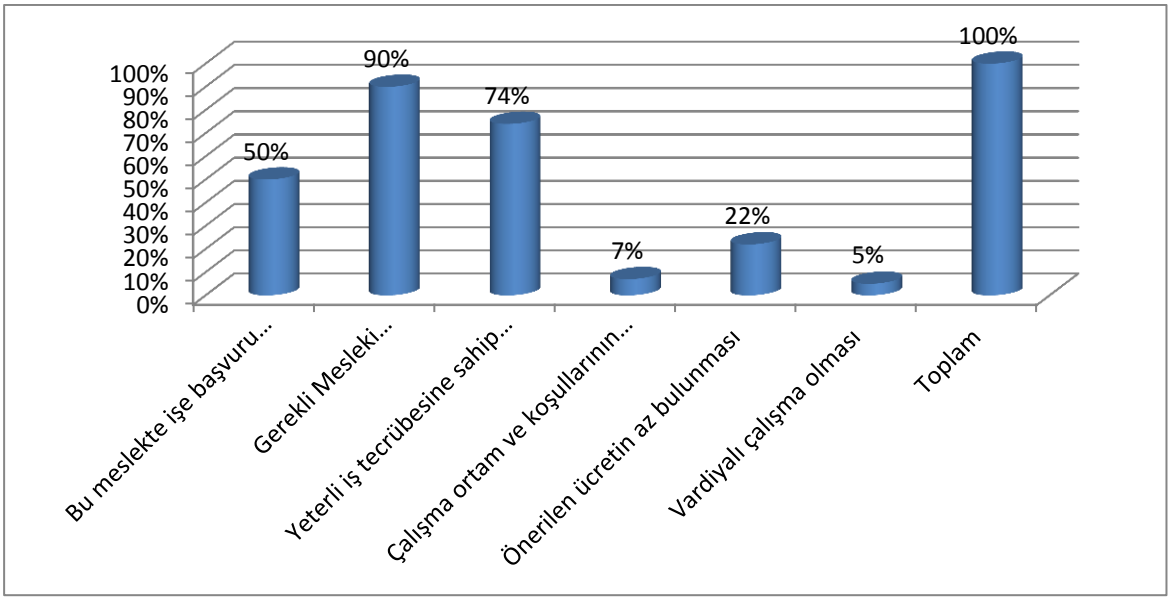

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Bingöl genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedenlerinin işaretlendiği görülmektedir. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Tablo 47: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Tavuk Döner Ustası	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Aşçı	0,0	86,3	86,3	13,7	27,5	0,0
Muhasebeci	44,4	100,0	13,9	0,0	0,0	0,0
Pazarlamacı	28,6	100,0	100,0	0,0	42,9	0,0
Mobilya Montaj İşçisi	83,2	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Kasap	62,2	100,0	81,1	0,0	18,9	0,0
Aşçı Yardımcısı	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Plastik Doğramacı	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ahşap Mobilya İmalat İşçisi	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Sigorta Satış Temsilcisi	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerden tavuk döner ustası, plastik doğramacı, ahşap mobilya imalat işçisi ve sigorta satış temsilcisi mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi başvuru yapılmaması, gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunmaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması olarak yansımıştır. Bununla beraber aşçı mesleğin de önerilen ücretin az bulunması ve çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi nedenleri de bulunmaktadır. *(Bkz.Tablo47)*

Tablo 48: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	75,7	88,3
İEP	30,8	44,1
İşveren Danışmanlığı	67,2	83,9
KÇÖ	3,0	3,9
Kurs	2,8	3,9
Mevzuat Danışmanlığı	22,6	15,7

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı ve Kurs, eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha düşük oranda faydalandığı görülmektedir. İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşma belirtilen bütün İŞKUR hizmetlerinde gerçekleşmiştir. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi ve işi başında öğrenme imkânının sunulması anlamına gelmektedir.*(Bkz. Tablo48)*

Bingöl ilinde işyerlerinin yüzde 22'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 78'inde eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 39'u eleman temininde güçlük çekmektedir

Tablo 49: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	0	6	6
Toptan ve Perakende Ticaret	3	7	10
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	3	4
İnşaat	2	2	4
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	2	3
Ulaştırma ve Depolama	0	1	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağ.	0	3	3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	**7**	**25**	**32**

Kaynak: İPA 2015

Sektörel olarak incelediğimizde ise; imalat, ulaştırma ve depolama, elektrik gaz buhar ve iklimlendirme ve insan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmemektedir.*(Bkz.Tablo49)*

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 20: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

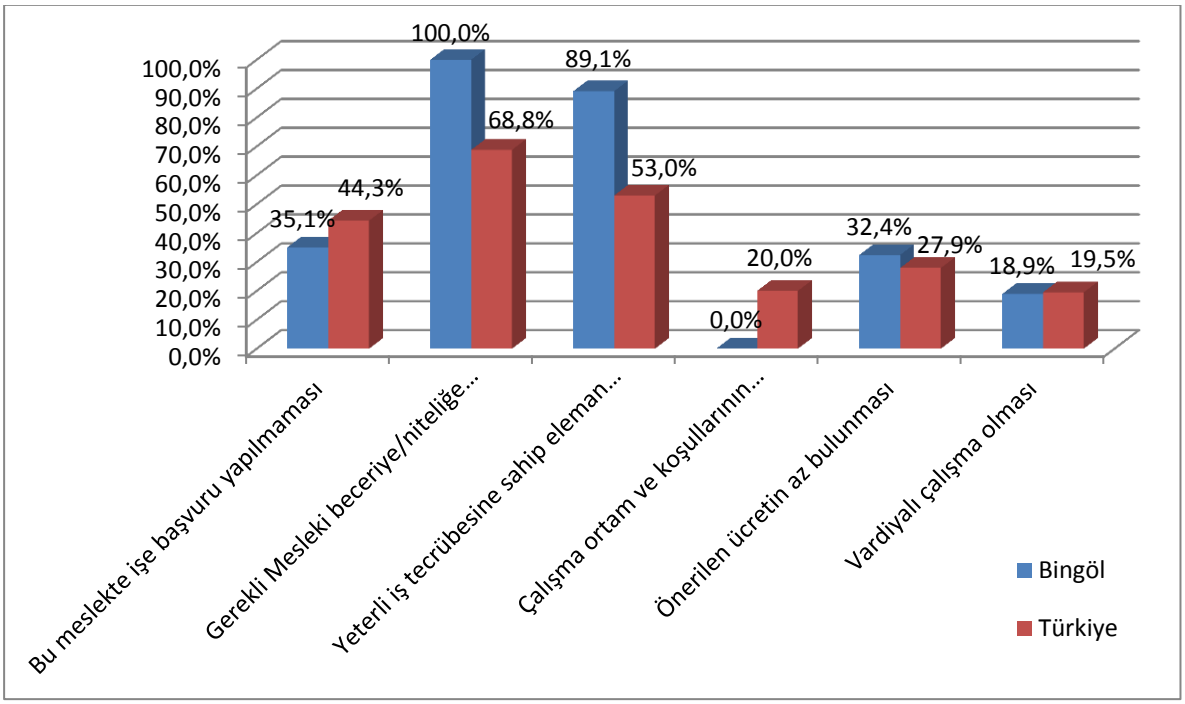

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmiştir. Türkiye genelinde de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde sıralama bu şekilde olmuştur. Bingöl de en düşük oran çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi olurken Türkiye genelinde ise vardiyalı çalışma olması nedeni olmuştur.*(Bkz.Grafik20)*

Bingöl ilinde iki sektörde ihracat yapılmaktadır. Bu sektörler inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörleridir. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 50'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.*(Bkz.Tablo50)*

Tablo 50: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
İnşaat	1	0	1
Toptan Ve Perakende Ticaret	0	1	1
Genel Toplam	1	1	2

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

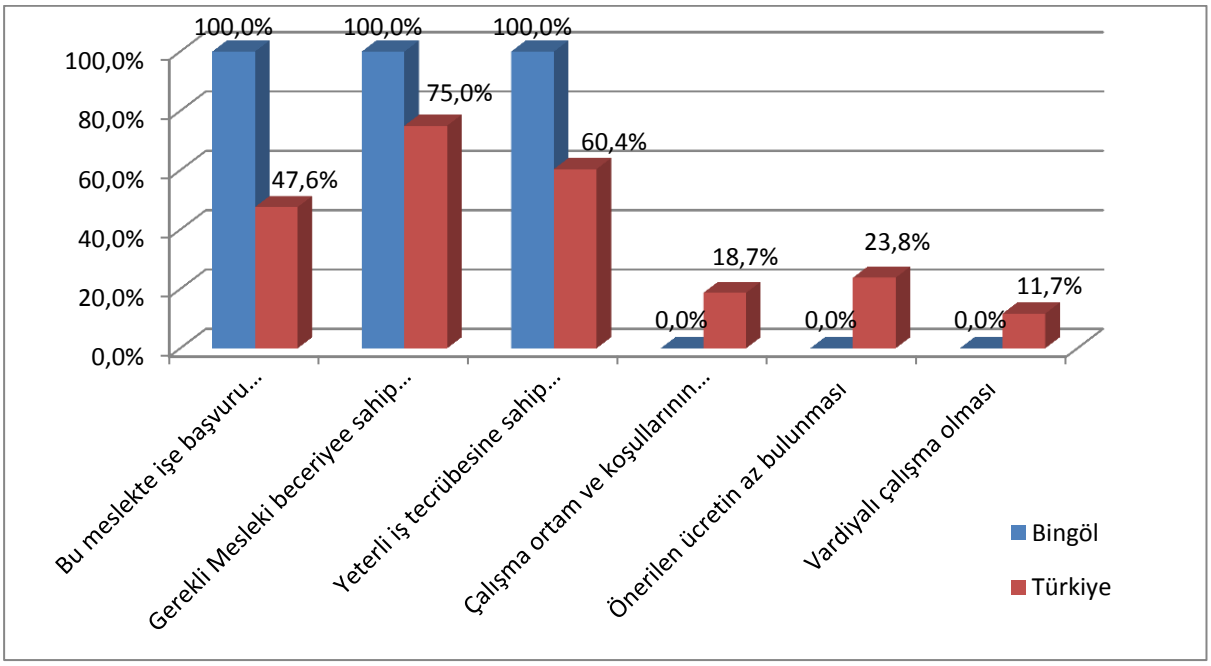

Kaynak: İPA 2015

Bingöl ilinde ihracat yapan işyerlerinin tamamı Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması ve yeterli İş Tecrübesine sahip Eleman olmaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Türkiye genelinde ise eleman temininde güçlük çekilme nedenleri dengeli bir dağılım göstermektedir.*(Bkz.Grafik21)*

Bingöl'de Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 22'si eleman temininde güçlük çekerken yüzde 78 eleman temininde güçlük çekmemektedir. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekme durumu ise yüzde 38,4'tür.

Tablo 51: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat		1	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı		1	1
İnşaat	1	3	4
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı		2	2
Ulaştırma ve depolama		1	1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1		1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1		1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		1	1
Genel Toplam	3	9	12

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan her 5 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekerken 4'ü ise güçlük çekmemiştir.*(Bkz.Tablo51)*

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'te sunulmuştur.

Grafik 22: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

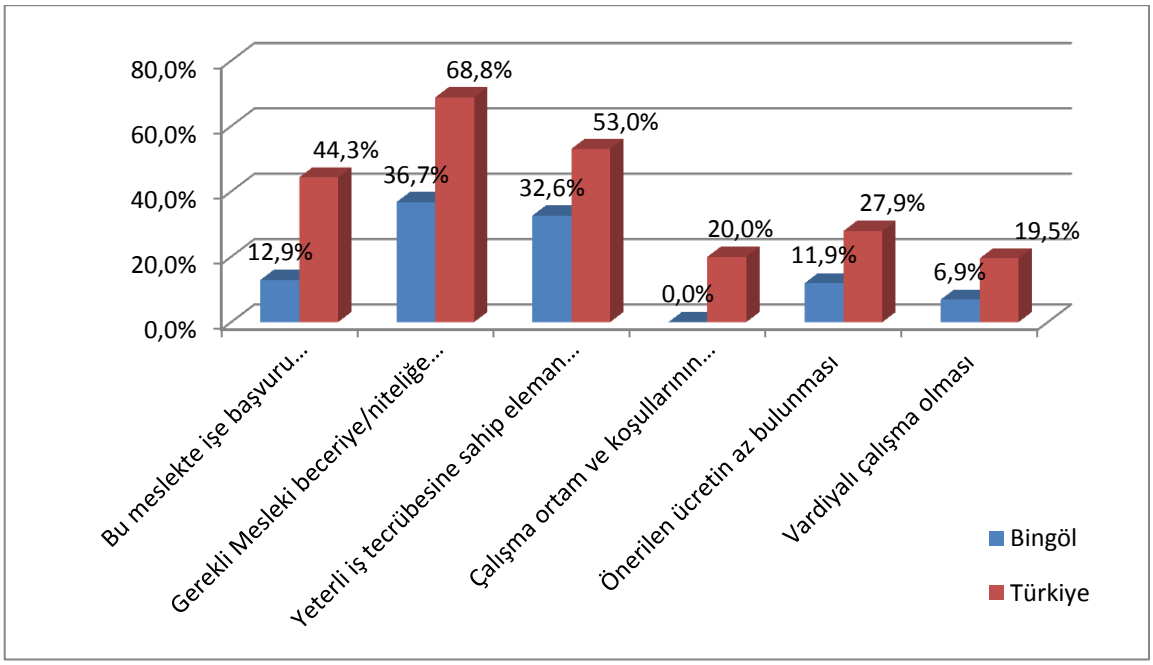

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile Bu Meslekte İşe Başvuru yapılmaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Bingöl ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Bingöl ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Çalışma Ortam ve Koşullarının beğenilmemesi oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür.*(Bkz.Grafik22*)

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 52: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	4,2%
İhracat Yapan İşyerleri	25,0%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	-0,4%
Genel Toplam	4,1%

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 4,2 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 25,0 oranında artış beklenirken part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 0,4 oranında istihdam azalışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,1'dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde Bingöl ili Türkiye ortalamasının altında iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.*(Bkz.Tablo52)*

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Bingöl'de istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı eğitim sektöründe beklenmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde de sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 53: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Ulaştırma ve Depolama	5	0,9%
İnşaat	178	6,4%
İmalat	10	1,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	14	1,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	112	10,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	0,0%
Eğitim	-8	-3,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25	3,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	8,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Genel Toplam	341	4,1%

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, konaklama ve yiyecek hizmetleri, diğer hizmet faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmetler, madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri olmak üzere altı sektörde herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 10,1 oranında 112 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,2'lik bir oranla bu sektörü finans ve sigorta faaliyetleri sektörü takip etmektedir ki burada da 25 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur.*(Bkz.Tablo53)*

Türkiye genelinde ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen grup profesyonel meslek mensupları grubudur. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 54: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	46	2,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	153	8,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	16	1,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yrd.cı Profesyonel Mslk	22	3,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100	12,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	-4	-0,6%
Yöneticiler	0	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	**341**	**4,1%**

Kaynak: İPA 2015

Bingöl'de meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 153 kişilik istihdam artışı beklentisiyle nitelik gerektirmeyen meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve sanatkârlar ile ilgili işlerde çalışanlar meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yüzde 12,4 oranında büro hizmetlerinde çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; nitelik gerektirmeyen meslekler yüzde 8 oranında, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı meslek mensupları grubu için ise yüzde 3,6 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

Ayrıca nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ve yöneticiler meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.*(Bkz.Tablo54)*

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 55: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	İnşaat Mühendisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi
Su Kanalı İşçisi	Bekçi
Elektrikçi(Genel)	Ağır Kamyon Şoförü
Tavuk Döner Ustası	Büro Memuru(Genel)
Elektrik Teknikeri	Harita Teknikeri
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Makine Mühendisi
İnşaat Mühendisi	Şoför –Yük taşıma
İnşaat elemanları Kalıpçısı(Elle)	Elektrik Mühendisi
Beden İşçisi(Genel)	Büro işçisi

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla çağrı merkezi müşteri temsilcisi, beden işçisi(genel) ve su kanalı işçisi iken azalış beklenen ilk üç meslek ise sırasıyla inşaat mühendisi, temizlik görevlisi ve bekçi mesleğidir. Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. (Bkz.Tablo55)

Tablo 56: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek	Fikrim Yok %
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	33%	66,6%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	0,0%	29,4%	70,5%
Toptan Ve Perakende Ticaret	4,1%	0,0%	16,6%	79,1%
Ulaştırma Ve Depolama	13,3%	0,0%	26,6%	60%
İmalat	2,3%	0,0%	18,6%	79,0%
İnşaat	5,8%	1,5%	23,3%	69,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	14,2%	85,8%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13,1%	0,0%	26,1%	60,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	16,6%	83,4%
Eğitim	12,5%	12,5%	12,5%	62,5%
Elktrk, Gaz, Buhar Ve İklim. Üretim Ve Dağıtım	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	5,6%	0,9 %	21,3%	71,9%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Bingöl'deki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 56'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Bingöl'deki işyerlerinin yaklaşık yüzde 72'sinin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Bingöl'de işyerlerinin yaklaşık yüzde 21,3 ü istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Bingöl ilinde işyerlerinin yüzde 5,6'sı geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 0,9'u istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir

Sektörel olarak bakıldığında ise; Bingöl'de en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 20,0 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtım sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 12,5 oranındadır.*(Bkz.Tablo56)*

SONUÇ

Bingöl İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Bingöl ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Bingöl ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Veri anlamında kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Bingöl özelinde beyan edilen sadece 8.384 çalışanı kapsıyor olmasıdır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Bingöl'de çalışma yaşı kapsamındaki nüfus Türkiye genelinden daha düşük eğitimlidir. Buna ek olarak Bingöl ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitimlidir. Kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

Bingöl ilinde yeni öğrenci kayıtlarının meslek ve teknik ortaöğretim lehine artışta olduğudur. Bu durum talep açısından daha fazla nitelikli işgücü yetişmesi anlamına gelmektedir.

Bingöl genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 15-24 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların çok büyük oranda ilkokul ve ortaokul mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Bingöl ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden ağırlıklı kısmının 15-24 yaş aralığındaki işgücü olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinememektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Bingöl ili özelinde İnşaat, idari ve destek hizmetleri, imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) Net İstihdam Değişim Oranı yüksek olan sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Bingöl'de istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dâhil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.

- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.

- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle Bingöl ilimizde temininde güçlük çekilen mesleklerde temininde güçlük çekilme sebeplerinin başında bu mesleklerdeki kişilerin yeterli iş tecrübesi ve gerekli bilgi beceri yetersizliği öne çıkmaktadır. Bu paralelde hem kişisel gönderme kolaylığı hem de bu yönde pratik çözüm olması açısından "işbaşı" (staj) programlarına ağırlık verilmelidir.

Bingöl'deki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Bingöl İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı
- Düzenli periyotlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranı arttırılmalı
- İşyeri ziyaretleri düzenli olarak yapılmalı
- İşgücü eğitim kurslarından mezunların olan kişilerin takibi yapılmalı

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKÂRİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$\text{Genç İşsizlik Oranı} = \frac{15-24\ \text{Yaş Grubu İşsiz}}{15-24\ \text{Yaş Grubu İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam İstihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İşgücü} = \text{İstihdam Edilenler} + \text{İşsizler}$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumasal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - \text{İşgücü}}{\text{Kurumsal Olmayan Nüfus}} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü Arzı}(\text{İstihdam} + \text{İşsiz})} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Yaş\ Bağımlılık\ Oranı} = \frac{0-14\ Yaş\ Nüfus + 65\ Yaş\ ve\ üstü\ Nüfus}{15-64\ Yaş\ Nüfus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	3	0	0	0	0,0%	0,0%
İmalat	43	755	18	13	10	2,3%	1,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	5	789	0	0	25	0,0%	3,2%
İnşaat	206	2.773	25	38	178	0,9%	6,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	96	1.304	13	52	14	1,0%	1,1%
Ulaştırma ve Depolama	15	579	0	3	5	0,0%	0,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	17	386	0	11	0	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	49	0	4	4	0,0%	8,2%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	14	145	0	2	0	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmetleri	23	1.111	100	4	112	8,3%	10,1%
Eğitim	8	225	0	3	-8	0,0%	-3,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	6	197	0	3	0	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat ve Spor	1	13	0	0	0	0,0%	0,0%
Diğer Hizmetler	6	56	2	0	0	3,4%	0,0%
Genel Toplam	**445**	**8.384**	**159**	**132**	**341**	**1,9%**	**4,1%**

EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri BİNGÖL

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Bingöl ilinde 6 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 3 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 3 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Bingöl ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 3 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 2 tanesi İnşaat 1 tanesi Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Tablo: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
İnşaat	2	10	0	10
Toptan ve Perakende Ticaret	1	13	0	13
Toplam	**3**	**23**	**0**	**23**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 2 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 23 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların tamamı erkektir. En fazla işyeri İnşaat sektöründe olmasına rağmen en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

3 işyerinden hiçbirisinin açık iş talebi yoktur.

3 işyerinden hiçbirisinde Temininde güçlük çekilen meslek bulunmamaktadır.

Bingöl ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra değişmeyeceği yönünde bilgi alınmıştır.